โครงการฝึกอบรมผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(สืบพยานเด็ก)

หลักสูตรใหม่ ตามประกาศกระทรวงยุติธรรม วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ นี้มีผลให้ผู้ปฏิบัติงานสหวิชาชีพได้แก่ นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการ และบุคคลที่เด็กร้องขอ เข้าไปมีส่วนร่วมกับพนักงานสอบสวนในกระบวนการสอบปากคำพยาน ผู้เสียหาย หรือผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี อันเป็นการแสดงถึงพัฒนาการในด้านการคุ้มครองเด็ก ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชนที่เป็นผู้เกี่ยวข้องทางคดีในฐานะต่าง ๆ โดยคาดว่าผลที่ตามมา คือ เด็ก เยาวชน ได้เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสิทธิมากขึ้น และมีสหวิชาชีพหลายสาขาให้ความสำคัญกับแนวทางการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็ก ตระหนักถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กและแสวงหาแนวทางเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทำร้ายเด็กซ้ำในกระบวนการสอบสวนแบบเดิม

จากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีการจัดทำหลักสูตรอบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์มาเป็นเวลานานเกือบสองทศวรรษ แต่เนื่องจากบริบทของสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับมีกฎหมายใหม่บางฉบับ เช่น กฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๕๖ ที่มีผลต่อการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (สืบพยานเด็ก) กระทรวงยุติธรรมจึงได้ดำเนินการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัตินักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

อนึ่ง เนื่องจากปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ อันเกิดผลกำหนดให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุม มาตรฐาน และจรรยาบรรณ การประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกำหนดให้วิชาชีพที่ดำเนินการโดยนักสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต (มาตรา ๒๘) อันมีข้อกำหนดว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตหรือกระทำด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมิได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๙”

การมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ส่งผลให้กระทรวงยุติธรรมได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ได้ยกเลิกกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดให้ผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ **(ดูรายละเอียดใน**

หัวข้อคุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม) ขณะเดียวกันได้มีการพัฒนาปรับปรุงระเบียบ คำสั่ง แบบคำขอและวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันส่งผลต่อการทำความเข้าใจของผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ร่วมกันใหม่

ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้มีประกาศตามราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๓ เรื่อง กำหนดหลักสูตรการอบรมผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๖๓ สาระสำคัญคือมีการกำหนดหลักสูตรการอบรมขึ้นใหม่ ประกอบด้วยการอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ๔ หมวด ๑๘ หัวข้อวิชา มีระยะเวลาการอบรมไม่น้อยกว่าหกสิบชั่วโมง ประกอบด้วย (๑) หมวดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง (๒) หมวดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและการสังคมสงเคราะห์ (๓) หมวดความรู้ว่าด้วยการกระทำทารุณกรรมและทอดทิ้งเด็ก (๔) หมวดความรู้เสริมและอื่น ๆ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (สำหรับการปฏิบัติงานสืบพยานเด็ก) และการประเมินผลการฝึกอบรมตามหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบของกระทรวงยุติธรรม ร่วมกับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข เป็นที่เรียบร้อย และได้ผ่านการดำเนินการจัดทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแล้ว

ดังนั้นเพื่อทำให้หลักสูตรการอบรมมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการพัฒนาบุคลากรที่จะต้องเข้ามาเป็นนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ และสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการและเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้อย่างเหมาะสม สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(สืบพยานเด็ก) หลักสูตรใหม่ ตามประกาศกระทรวงยุติธรรม วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ ขึ้นเพื่อให้ผู้ผ่านการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจแนวคิดหลักการ จรรยาบรรณการปฏิบัติงานและได้รับการเสริมทักษะสามารถปฏิบัติหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ฝ่ายฝึกอบรม คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาในชั้นสอบสวน และกระบวนการของชั้นศาลที่เกี่ยวข้องกับการสืบพยานเด็ก

๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตลอดจนกฎ ระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติทักษะในการปฏิบัติหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อทำงานกับเด็กในกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้เข้ารับการอบรมและผู้ปฏิบัติงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่มีคุณสมบัติเข้าอบรมหลักสูตรนี้ ตามกฎกระทรวง กำหนดคุณสมบัตินักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.๒๕๖๐ (อ้างอิงจากราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๒ ก วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐) ได้แก่

ผู้ทำหน้าที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปี

(๒) เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ดังต่อไปนี้

(ก) <u>กรณีนักจิตวิทยา</u> ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีศิลปศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา จิตวิทยาคลินิก จิตวิทยาพัฒนาการ หรือจิตวิทยาการปรึกษา และเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมาแล้วอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับถึงวันยื่นคำขอโดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(ข) <u>กรณีนักสังคมสงเคราะห์</u> ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ หรือปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น และเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

(๓) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือบุคคลล้มละลายทุจริต

หมายเหตุ ผู้ที่เข้าอบรมต้องผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองในหลักสูตรคุ้มครองเด็กออนไลน์ (www.thaichildprotection.org) ก่อนทั้ง ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรบุคคลทั่วไป ผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลเด็ก และผู้ปฏิบัติงานด้านคุ้มครองเด็ก โดยมีประกาศนียบัตรผ่านการอบรมแนบเป็นหลักฐานประกอบการสมัคร

ระยะเวลาในการศึกษาอบรม

การอบรม ๖๐ ชั่วโมง (๑๐ วัน)

วิธีการอบรม บรรยาย การจัดกลุ่มสนทนา บทบาทสมมติ การใช้กรณีศึกษาประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และอภิปรายทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย

วันเวลาของการอบรม วันที่ ๒๑-๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๙

เนื้อหาวิชาและขอบเขตการอบรม

เนื้อหาหลักสูตร ประกอบด้วย ๔ หมวด รวม ๑๘ หัวข้อ ได้แก่

๑.หมวดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

๒.หมวดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและการสังคมสงเคราะห์

๓.หมวดความรู้ว่าด้วยการกระทำทารุณกรรมและทอดทิ้งเด็ก

๔.หมวดความรู้เสริมและอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายการอบรม

ค่าใช้จ่ายในการอบรมคนละ ๙,๕๐๐ บาท (เก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

การประเมินผลการอบรม

Pre-test และ Post-test	๑๐ %
การมีส่วนร่วมในการประชุม อบรม	๒๐ %
การมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มย่อย รูปแบบต่าง ๆ	๒๐ %
การสอบ Final รวมทุกวิชา	๕๐ %

ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องสอบผ่านในค่าคะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

QR CODE เอกสารประกอบการรับสมัครอบรม

ฝ่ายเลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
โทรศัพท์/โทรสาร ๐๒-๐๕๐-๙๔๒๗ ,โทรศัพท์มือถือ ๐๙-๘๓๘๐-๑๓๕๑
ติดต่อประสานงานเรื่องการรับสมัครอบรม
สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เบอร์โทร ๐๙๘-๓๘๐-๑๓๕๑ อีเมล์ testswpc@gmail.com